

MORAVSKÁ
ZEMSKÁ
KNIHOVNA

duha

4 | 2022

Informace o knihách a knihovnách z Moravy

OBEC A JEJÍ KNIHOVNA

Duha online:
<https://duha.mzk.cz>

Komunitná knižnica XII. – Vranov nad Topľou 2022

Danka Molčanová
riaditel@kniznicavranov.sk

Ako vznikla myšlienka vytvoriť komunitnú knižnicu vo Vranove nad Topľou?

Hornozemplínska knižnica vo Vranove nad Topľou sa dlhodobo radí k popredným knižniciam na Slovensku, medzi prvými nastúpila na cestu komunitnej knižnice, čo je trendom slovenského aj zahraničného verejného knihovníctva. Na začiatku boli tieto úvahy – chceme ponúknuť verejnosti viac knižničných, informačných a vzdelávacích služieb, chceme, aby knižnicu využívali stále viac aj tie skupiny obyvateľov, ktoré sú ohrozené sociálnym vylúčením.

Súhlasíme s názorom, z ktorého vychádza komunitné myslenie, a síce, že vyvážený vzťah slobody a rovnosti je možné hľadať len v priestore rešpektujúcom vzájomnosť, komunitu. Komunitná knižnica by mala byť „informačným uzlom“ miestnej komunity vytvárajúcim priestor a prostredie pre miestnych občanov tak, aby boli sami schopní riešiť a vyriešiť aspoň niektoré svoje problémy. Vranovská knižnica chce vytvorením komunitnej knižnice prepojiť klasické knižničné a informačné služby s činnosťami podporujúcimi rozvoj komunity. Popri tradičnom požičiavaní kníh, poskytovaní informačných služieb a internetu chce knižnica v spolupráci s miestnymi organizáciami ponúkať vzdelávacie a voľnočasové programy všetkým skupinám obyvateľov.

Komunitná knižnica je aj názov projektu, ktorý od roku 2008 organizuje Hornozemplínska knižnica a OZ Korálky vo Vranove nad Topľou v spolupráci s verejnými regionálnymi knižnicami na Slovensku. Spoluorganizátormi boli mestá a samosprávne kraje, Slovenská asociácia knižníc, Spolok slovenských knihovníkov, Goetheho inštitút v Bratislave a ďalší. Miestom stretnutí knihovníkov boli mestské úrady, knižnice, miesta,

kde sa uskutočňujú podujatia, projekty a aktivity. Zámerom je pripravovať odborné semináre, workshopy a reálne komunitné aktivity, ktoré dajú knižniciam príležitosť deliť sa o skúsenosti zo života v komunite. Súčasťou každého stretnutia sú výstavy alebo workshopy, priamo v realite.

Vznik novej spolupráce medzi OZ Korálky a verejnými knižnicami na Slovensku potvrdzuje, že existuje možnosť posilniť aktívnu účasť občanov a občianskej spoločnosti. Občianske združenie prevzalo zodpovednosť a upozornilo na potreby knihovníckej komunity – stretávať sa a podporovať sa pri organizovaní a realizácii projektov pre komunitu. Cieľom seminára je prezentovať komunitné aktivity, ktoré knižnice realizujú, s cieľom napomáhať rozvoju komunity v mieste svojho pôsobenia, výmenou poznatkov a skúseností.

Komunitná knižnica XII.

V roku 2022 sme sa stretli na dvanástom ročníku celoslovenského odborného seminára s medzinárodnou účasťou Komunitná knižnica XII. Uskutočnil sa na Zelenej Lagúne na Domaši v termíne 19. 9.–21. 9. 2022 a prijali naň pozvanie viacerí zaujímaví hostia.

Prvý deň (19. 9. 2022) sa niesol témou „Knižnica a jej partneri v komunite“. Predstavili sa partneri nórskeho projektu s príkladmi dobrej praxe o aktivitách v komunite, napr. tanečno-výtvarný workshop, ktorý realizoval partner projektu Súkromná základná umelecká škola Jastrabie nad Topľou. Predstavili sa aj ďalší dvaja partneri svojimi aktivitami s rómskou komunitou Obec Dlhé Klčovo a Informačný a vzdelávací inštitút Nižný Hrušov.

Druhý deň (20. 9. 2022) sme pokračovali v odbornom seminári. Tento deň bol venovaný

Účastníci Komunitnej knižnice XII. 2022

architektúre knižnic 21. storočia – rekonštrukcii, modernizácii a dizajnu verejných knižníc. Tento téme sme sa venovali preto, že v rámci nojšského projektu zriadime multifunkčnú sálu už v novej zrekonštruovanej vranovskej knižnici. Celoslovenský seminár s medzinarodnou účasťou otvorila riaditeľka Horrozemplínskej knižnice Mgr. Danka Molčanová. Celým seminárom nás viedli Mgr. Marianna Majzilková a Mgr. Diana Vasiľová, pracovníčky knižnice. Súčasťou online vstupov bola dánska knižnica Black Diamond Kodan a jej nová budova Kraľovskej knižnice v Dánsku. Mette Skov Møller priblížil jednu z najväčších knižníc na svete a najväčšiu knižnicu v severovýchodných krajinách. Názov Black Diamond je podľa čierneho skla a čierneho mramoru, hlavného použitého oplášťovacieho stavebného materiálu budovy.

V prvom bloku predstavili svoje vízie pri rekonštrukcii a modernizácii knižníc na Slovensku architekti Peter Marcinko a Matúš Bišťan. Priblížili nám zrealizované a pripravované rekonštrukcie v Senici, Modre a vo Vranove nad Topľou. Poobedňný blok otvorila Lenka Dostálová z Metodického centra pro výstavbu a rekonštrukcie knihoven v Brne z Česka zaujímavou témou „Jak postavit dobrou knižnicu“. Vedúca odboru kultúry Prešovského samosprávneho kraja, Mgr. Emília Antolíkova, predstavila sídla verejných regionálnych knižníc v Prešovskom kraji. Pokračovalo sa prezentáciami regionálnych verejných knižníc, ktoré prešli rekonštrukciou. Riaditeľka Krajskej

knižnice P. O. Hvezdoslava v Prešove Iveta Hurná predstavila víziu pod názvom „Rekonštrukcia Krajskej knižnice v Prešove, čo je za nami a čo je pred nami“. Obnovou prešla aj Krajská knižnica Ludovíta Štúra vo Zvolene, čo prezentovala riaditeľka knižnice Milota Toňošová. „S architektom alebo bez architektka“ predstavila rekonštrukcie a modernizácie pobochiek v meste Ostrava Mgr. Miroslava Šabolda, riaditeľka knižnice. Spoznali sme upravené prestavy bardejovskej, popradskej, banskojstrickej knižnice, s ktorými sa predstavili ich riaditeľky Iveta Micháľková, Monika Naštická a Iveta Babjaková.

Podvečerný blok otvorili pracovníčky Krajskej knižnice v Žiline Zuzana Mjartanová a Božena Sobolová v prezentácii „Premeny Krajskej knižnice v Žiline“. V prezentácii „Sever proti vlhku“ sa predstavila pracovníčka Danka Kapustová z Turčianskej knižnice v Martine. Novú knižnicu pre mládež mesta Košice v novom kultúrnom parku, kde boli niekedy kasárne, nám predstavila jej riaditeľka Kamila Prektoová v prezentácii „Knižnice otvorenejšie a viditeľnejšie“. Záver druhého dňa patril domácim, kde riaditeľka Danka Molčanová a Marianna Majzilková prezentovali vranovskú knižnicu v téme „Prečo Vranov potrebuje knižnicu?“ Večer sa stal príjemným miestom v komunite, ktorú hudobnou produkciou dotvárala skupina Peter Milenky Band.

V tretí deň (21. 9. 2022) sme sa venovali komunitným aktivitám s rómskou mládežou. Integračiu

rómskej mládeže vplyvom náboženských spoločenstiev vo vybranych lokalitách predstavila prof. Beata Balogová, dekanka Prešovskej univerzity, ktorá poukázala na výskum „Integrácie rómskej mládeže vplyvom náboženských spoločenstiev vo vybranych lokalitách v rámci východného Slovenska“. Komunitné aktivity s rómskymi deťmi a mládežou predstavili aj regionálne knižnice: Homozemplínska knižnica vo Vranove nad Topľou, Vihorlatská knižnica v Humennom, ale aj Turčianska knižnica v Martine. Ani tu nechýbali zahraniční hosti, a to opäť knižnica z Ostravy, ktorá sa podieľala so skúsenosťami s prácou rómskeho asistenta vo verejnej knižnici. Odborné prezentácie o komunitných aktivitách obohatil duchovný správca Gréckokatolíckeho formáčného centra pre Rómov v Čičave Michal Fedin, kde pracujú s rómskou komunitou. Do mozaičky príspevkov prispelo aj mesto Snina s témou „Všetci sme rovnými ľuďmi“ a my len dodávame, že každé jedno dieťa si zaslúži pozornosť. Prostredníctvom modernej technológie sme sa ďalším zahraničným online vstupom spojili s Deičman

Tøyen library, nórskou knižnicou v Osle, a poukázali tak na moderné systémove tvorenie s mládežou. Pán Odín Eriksson ponúkol pokročilý pohľad na prácu s mládežou v Osle, ktorá je pre mnohých veľkou inšpiráciou.

Záver

Knižovníci aj účastníci konštatovali, že si zo seminára odhašujú pozoruhodné podnety na komunitné aktivity, pripomenuli, aká dôležitá je výmena skúseností a spoločné stretnutia. Úplný záver patrí podakovaniu všetkým zainteresovaným, organizátorom i spoluporganizátorom a želaniam, nech sú knižnice stále miestami stretnutí, miestami, kde sa vytvárajú nielen užitočné, ale najmä priateľské a ľudské vzťahy. Záleží na nás, knižovníkoch, či budeme venovať komunitným aktivitám primeranú pozornosť, či máme záujem vymeniť si skúsenosti, inšpirovať sa a tak prinášať inovatívne metódy práce do knižnice. Zdájme si spoločne, aby bolo naše pôsobenie v komunite prospešnejšie, našim návštevníkom, partnerom, zriaďovateľom i nám knižovníkom.

Co venkovské knihovny umějí a mohou letos ve Vsetíně a v Halenkově

Kateřina Janošková, Marcela Šuláková

kjanoskova@mk-cz, knihovnicazhalenkova@centrum.cz

Co venkovské knihovny umějí a mohou je tradiční vzdělávací seminář užze spjatý se soutěží Knihovna roku, kterou každoročně vyhlašuje Ministerstvo kultury ČR. Prímárně je určen menším knihovnám v obcích do 7 500 obyvateľ. Cílem je vzájemné sdílení příkladů dobré praxe, načerpání nových informací z oboru knihovnictví, ukázka nových služeb a cest, jak vytvořit z knihovny centrum kultury a občanského vzdělávání.

Program letošního ročníku

Pro rok 2022 se hostitelství ujala ve dnech 22. a 23. září Knihovna Halenkov s knihovnicí Marcelou Šulákovou a s podporou Masarykovy veřejné

knihovny Vsetín. První den semináře byl situován do vsetínských knihovny (vítezných Městské knihovny roku 2020), kde byl v odpoledních hodinách po milém přivítání přítomných ředitelkou Ing.